

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Musala 9, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Broj : 01 – 400 – 404/KD/03 – konačni po primjedbama

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
ARHIVA BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2002 GODINU**

Sarajevo, jul 2003. godine

SADRŽAJ

1.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
2.	NALAZI I PREPORUKE	4
2.1.	Sistem internih kontrola	4
2.1.1.	Pravila i procedure potrošnje	4
2.1.2.	Informacioni sistem	4
2.2.	Izvršenje Budžeta	4
2.3.	Finansijski izvještaji i računovodstvo	6
2.3.1.	Tekući izdaci	6
2.3.2.	Kapitalni izdaci	6
2.3.3.	Realizacija programa sukcesije	6
2.3.4.	Popis imovine, potraživanja i obaveza	7
3	OSVRT NA OBAVLJENU REVIZIJU 2001.	8
4.	REZIME	8

1. MIŠLJENJE REVIZORA

- 1.1. Kancelarija za reviziju finansijskog poslovanja Institucija Bosne i Hercegovine izvršila je reviziju finansijskih izvještaja i značajnih odluka rukovodstva u **Arhivu Bosne i Hercegovine**, (u daljem tekstu : Arhiv), za finansijsku 2002. godinu.
- 1.2. Rukovodstvo Arhiva odgovorno je za efikasno poslovanje koje treba biti u saglasnosti sa zakonskom regulativom. Ova odgovornost uključuje podnošenje pouzdanih izvještaja o poslovanju u godišnjem finansijskom izvještaju.
- 1.3. Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o tim finansijskim izvještajima u saglasnosti sa generalno usvojenim revizorskim standardima, te u skladu sa članom 13. Zakona o reviziji finansijskog poslovanja Institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH» broj 17/99) izvijestimo o sljedećem :
 - da li su računi sastavljeni u skladu sa važećom zakonskom regulativom ;
 - da li godišnji računi odražavaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine ;
 - o ekonomičnosti, efikasnosti i uspješnosti kojom je Arhiv koristio sredstva u obavljanju svojih funkcija ;
- 1.4. Reviziju smo obavili u skladu sa generalno prihvaćenim revizorskim standardima i standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija – INTOSAI («Službeni glasnik BiH», broj 5/01). Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i obavimo s ciljem postizanja razumne osnove za procjenu da li finansijski izvještaji predstavljaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine. Stoga je revizija ispitivala uzorak značajnih transakcija i odluka rukovodstva

Smatramo da revizija koju smo obavili pruža razumnu osnovu za naše mišljenje.

Kancelarija za reviziju izražava rezervu na Finansijske izvještaje Arhiva za 2002. godinu u vezi pozicija koje se odnose na sljedeće :

- **isplaćene obaveze za plate zaposlenih koje se odnose na 1998. godinu u iznosu od 19.160 KM isplaćene su na teret tekućeg budžeta u 2002. godini bez odobrenja nadležnih institucija (tačka 2.3.1.);**
- **procedure izbora izvođača za usluge opravki i adaptacija prostorija Arhiva izvršene u ukupnom iznosu od 40.414 KM nisu bile upotpunosti izvršene u skladu sa propisima koji regulišu područje javnih nabavki (tačka 2.3.3.);**
- **obaveze za plate i naknade zaposlenih za 1999. i 2000. godinu koje su iskazane u poslovnim knjigama u iznosu od 153.380 KM, nisu riješene i njihov status rješavanja je neizvjestan (tačka 2.3.4.).**

2. NALAZI I PREPORUKE

2.1. Sistem internih kontrola

Revizija je uočila nedostatke u sistemu internih kontrola u dijelu koji se odnosi na donošenje određenih pravila, procedura i kriterija kojima se reguliše potrošnja pojedinih kategorija troškova.

2.1.1. Pravila i procedure potrošnje

Arhiv je je regulisao potrošnju pojedinih vrsta troškova donošenjem odluke o visini sredstava za reprezentaciju, odluke o visini blagajničkog maksimuma I pravila o ograničenju troškova mobilnih telefona.

Ostala pravila i procedure kojima se reguliše potrošnja budžetskih sredstava vezano za pravila o procedurama nabavki i procedurama stvaranja obaveza donesene su u augustu 2002. godine. Takođe, pravila o ograničenjima troškova fiksnih telefona nisu bila usvojena tokom 2002. godine (odluka o ovim ograničenjima donesena je u martu 2003. godine)

Revizija preporučuje da Arhiv bez odlaganja donese interna pravila potrošnje kojima se regulišu kriteriji i procedure trošenja sredstava Budžeta, čime se postiže veća ekonomičnost i efikasnost poslovanja. Navedena pravila potrošnje definišu postupke kojima se stiče pravo na ostvarivanje pojedinih troškova i precizira odobravanje nastalih troškova od strane ovlaštenih lica.

2.1.2. Informacioni sistem

U Arhivu BiH ne postoji organizovan informacioni sistem, te ovom prilikom želimo skrenuti pažnju rukovodstvu na značaj ove problematike u poslovanju Arhiva.

Kao preduslov buduće informatizacije rukovodstvo bi trebalo da donese i usvoji razvojne planove informatizacije, u kojoj će biti sagledane sve potrebe arhiva za informatičkom podrškom,.

Nakon uspostave informacionog sistema Arhiv bi radi efikasnije upotrebe trebao da propiše procedure koje se tiču primjene informacionih tehnologija, zaštite podataka, pravljenja rezervnih kopija podataka, rada na mreži, korištenja baze podataka i elektronske pošte te nabavke i održavanja IT opreme.

2.2. Izvršenje Budžeta

Ukupno planirani rashodi Arhiva prema usvojenom Budžetu za 2002. godinu iznosili su **317.825 KM**. Arhiv je tokom 2002. godine koristio tekuće rezerve budžeta u iznosu od **1.875 KM** namijenjene naknadama zaposlenih za praznike, tako da je ukupan Budžet za 2002. godinu iznosio **319.700 KM**.

Planirani rashodi za tekuće izdatke finansirani su iz Budžeta Institucija BiH. Ostvareni ukupni rashodi Arhiva za 2002. godinu iznosili su **230.827 KM**, ili **88.873 KM** manje od planiranih, što predstavlja ostvarenje **72 %** od plana.

Pregled izvršenja Budžeta za 2002. godinu prikazan je u narednoj tabeli :

PREGLED IZVRŠENJA BUDŽETA ZA 2002. godinu

Tabela br. 1.

Iznosi u KM

Red br.	Vrsta rashoda	Odobreno Budžetom 2002	Pre - raspodjela Budžeta 2002	Tekuće rezerve Budžeta 2002	Budžet 2002 (4+5)	Ostvarenje Budžeta 2002	Odstupa-nje (7-6)	Index 7/6
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Tekući izdaci	187.825	187.825	-	189.700	158.620	- 31.180	84
1.	Plate zaposlenih	95.296	95.296	1.875	97.171	83.707	- 13.464	86
2.	Naknade troškova zaposlenih	41.077	41.077	-	41.077	40.177	- 900	97
3.	Izdaci za materijal i usluge	24.646	24.646	-	24.646	17.201	- 7.445	69
4.	Izdaci za osig. i bank. usl.	695	695	-	695	248	- 447	35
5.	Ugovorene usluge	26.111	26.111	-	26.111	17.287	- 8.824	66
II.	Tekući grantovi	0	0	-	0	0	0	-
III.	Kapitalni izdaci	30.000	30.000	-	30.000	5.574	- 24.426	18
IV.	Programi posebne namj	100.000	100.000	-	100.000	66.633 *	- 33.367	67
1.	Realizacija programa sukcesije	100.000	100.000	-	100.000	66.633	- 33.367	67
	UKUPNO (I – IV)	317.825	317.825	1.875	319.700	230.827	- 88.873	72
	Broj zaposlenih	6	6	-	6	5	-1	83

* u Finansijskim izvještajima o kapitalnim izdacima Arhiva nije prikazana nabavka stalnog sredstva u iznosu 9.975 KM.

Arhiv nije prekoračio pojedine stavke budžeta, niti ukupan godišnji budžet za 2002. godinu. Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Arhiva, koji je usvojen od strane Savjeta ministara u aprilu 2002. godini, predviđeno je 25 zaposlenih. Budžet je planiran u odnosu na 6 zaposlenih. Trenutno poslove obavlja 5 zaposlenih, tj. poslovi u vezi arhivske građe obavljaju se u manjem obimu od predviđenih.

Preporučujemo da Arhiv u saradnji sa Savjetom ministara utvrdi dinamiku popunjavanja potrebnog broja kadrova u skladu sa usvojenim pravilnikom o sistematizaciji poslova i zadataka.

2.3. Finansijski izvještaji i računovodstvo

Revizija je izvršila ispitivanje finansijskih izvještaja Arhiva, i to tekućih izdataka, kapitalnih izdataka i realizaciju programa sukcesije, te pribavila dovoljno dokaza za njihovu ocjenu.

2.3.1. Tekući izdaci

Tekući izdaci Arhiva finansirani iz budžeta Institucija Bosne i Hercegovine ostvareni u 2002. godini iznosili su 158.620 KM. Izdaci se odnose na plate i naknade zaposlenih, izdatke za materijal i usluge, izdatke za bankarske usluge i ugovorene usluge. Revizijom su uočene određene nepravilnosti koje mogu imati uticaja na ekonomičnost i efikasnost trošenja javnog novca. Navedeno se odnosi na sljedeće :

- bruto plate za četiri mjeseca 1998. godine, koje su zajedno sa neisplaćenim bruto platama i naknadama iz 1999. i 2000. godine bile evidentirane kao obaveze iz ranijih godina, isplaćene su u 2002. godini na teret sredstava budžeta 2001. godine. Ukupan iznos isplaćenih bruto plata za 1998. godinu iznosi 19.160 KM. Problematika obaveza za plate iz ranijih godina obrađena je u poglavlju 2.3.4. ovog izvještaja;

Smatramo da ove isplate nije trebalo izvršiti bez konačnog stava nadležnih Institucija Bosne i Hercegovine u vezi ukupnih obaveza za plate i naknade zaposlenih koje se odnose na 1998, 1999. i 2000. godinu.

- kontrolom je ustanovljeno da pojedini računi za troškove nisu na odgovarajući način odobreni i ovjereni od strane lica koji su napravili trošak. U pojedinim slučajevima primjećeno je da su pojedini troškovi knjiženi na osnovu predračuna ;

2.3.2. Kapitalni izdaci

Kapitalni izdaci Arhiva finansirani iz budžeta Institucija Bosne i Hercegovine ostvareni u 2002. godini iznosili su 5.574 KM. Nabavka se po jednom računu odnosi na sušač vazduha za potrebe prostorija gdje se čuva arhiska građa. Nabavka je izvršena od firme «Intering» Bihać bez prikupljanja konkurentnih ponuda, uz obrazloženje da se ovako specifična oprema mogla nabaviti samo od navedenog ponuđača. Nismo se mogli uvjeriti u ovo obrazloženje.

Iako iznos nabavke nije materijalan, preporučujemo da se Arhiv u buduće pridržava propisa koji regulišu javne nabavke kako bi se osiguralo ekonomično trošenje javnih sredstava.

2.3.3. Realizacija programa sukcesije

Arhiv je tokom 2002. godine imao određene aktivnosti na realizaciji poslova sukcesije arhivske građe bivše SR Jugoslavije. Predviđeni troškovi iz budžeta 2002. godine za ove namjene iznosili su 100.000 KM, a realizovano je 66.633 KM.

Troškovi kapitalnih izdataka iznosili su 14.940 KM, usluge opravki i održavanja prostorija za smještaj arhivske građe iznosili su 40.414 KM, putni troškovi 7.452 KM i ostali troškovi 3.827 KM.

Usluge opravki i održavanja prostorija za smještaj arhivske građe izvršene su od strane «Kolinvest» Sarajevo u oktobru 2002. godine prema izboru najpovoljnijeg ponuđača i osnovnom ugovoru na vrijednost izvedenih građevinsko zanatskih radova u prostorijama Arhiva u zgradi Predsjedništva u iznosu od 8.524 KM. Kasnije je u decembru 2002. godine sa istim izvođačem zaključen aneks ugovora o izvođenju radova podrumskih prostorija u iznosu 9.861 KM na istoj lokaciji.

Takođe, usluge opravki i adaptacije prostorija Arhiva u zgradi suda izvršene su od strane firme «Mani» Sarajevo. Ugovorena cijena za izvedene radove u oktobru 2002. godine iznosila je 4.960 KM. Izbor izvođača izvršen je na osnovu ponude Arhiva na koju su se prijavila tri izvođača. Kasnije je u novembru 2002. godine od iste firme izvršena adaptacija arhivskih depoa u zgradi rektorata u iznosu od 9.870 KM i u decembru 2002. godine ponovo adaptacija u zgradi suda u iznosu od 7.199 KM.

Smatramo da se u navedenim slučajevima trebalo izvršiti objedinjavanje svih potrebnih radova u ukupnoj vrijednosti i na svim lokalitetima prostorija Arhiva i raspisati javni natječaj za izbor najpovoljnijeg ponuđača.

Preporučujemo da Arhiv dosljedno primjenjuje propise koji regulišu procedure javnih nabavki kako bi se obezbjedilo transparentno i ravnopravno učešće svih ponuđača na tržištu.

2.3.4. Popis imovine, potraživanja i obaveza

Arhiv je izvršio popis stalnih sredstava, inventara, novčanih sredstava, potraživanja i obaveza na dan 31.12.2002. godine. Stvarno stanje po popisu usaglašeno je sa stanjem u poslovnim knjigama Arhiva.

U poslovnim knjigama Arhiva evidentirane su obaveze i potraživanja iz ranijih godina. Navedeno se odnosi na sljedeće :

Obaveze iz ranijih godina

Ukupne obaveze Arhiva iz ranijih godina koje su evidentirane u poslovnim knjigama (ne računajući obaveze iz 2002. godine), iznose 195.043 KM. Najveći dio ovih obaveza odnosi se na neisplaćene plate i naknade tri zaposlena iz 1999. i 2000. godine u ukupnom iznosu od 153.380 KM (bruto plate 118.783 KM i naknade 34.597 KM). Obaveze za neisplaćene plate i naknade stvorene su prije formalnog konstituisanja Arhiva prema Zakonu o arhivskoj građi i Arhivu Bosne i Hercegovine, koji je na stupio na snagu u julu 2001. godine. Arhiv Bosne i Hercegovine nije prekidao svoj rad koji je kontinuirano trajao, ali zbog neriješenog pravnog statusa Arhiva u kontinuitetu, trojici zaposlenih bila su uskraćena budžetska sredstva za plate i naknade u periodu od augusta 1998. godine do aprila 2001. godine. Obaveze za 1998. i 2001. godinu su izmirene, tako da ostaju obaveze koje se odnose na 1999. i 2000. godinu. Navedene obaveze imaju uticaja na njihov budući tretman u Finansijskim izvještajima Arhiva sa stanovišta neizvjesnosti budućih događaja.

Rukovodstvo Arhiva u više navrata obraćalo se nadležnim institucijama Bosne i Hercegovine (Ministarstvu za Trezor i Savjetu Ministara) za rješavanje problema izmirivanja nastalih obaveza iz ranijih godina, ali isti još uvijek nije riješen.

Revizija nema mandat da arbitrira u slučaju rješavanja ovih obaveza, za čije rješavanje nadležnost ima Savjet ministara.

Potraživanja iz ranijih godina

Ukupna potraživanja Arhiva iskazana u poslovnim knjigama koja se odnose na ranije godine iznose 17.849 KM. Najveći dio ovih potraživanja odnosi se na potraživanja za neisporučenu robu (material za Arhiv) od firme "AMH Studio 9" Sarajevo iz 1998. godine u iznosu od 17.800 KM. Istovremeno, Arhiv je u svojim poslovnim knjigama izkazao i obaveze prema istoj firmi u iznosu od 45.236 KM, koje se odnose na 1998, 1999. i 2000. godinu kao posljedica neusaglašenih obaveza i potraživanja za koja je pokrenut i postupak kod suda. Revizija nije bila u mogućnosti da ulazi u strukturu ovih obaveza i potraživanja, s obzirom da su iz ranijih godina i da će presudu u ovom slučaju donijeti sud. Ova potraživanja i obaveze takođe imaju uticaja na njihov budući tretman u Finansijskim izvještajima Arhiva sa stanovišta njihove neizvjesnosti i moguće realizacije na teret sredstava budžeta.

Preporučujemo da rukovodstvo Arhiva u saradnji sa Savjetom ministara, pronađe odgovarajuće rješenje za obaveze po osnovu plata i naknada zaposlenih iz ranijeg perioda.

Obaveze iz ranijih godina predstavljaju potencijalne obaveze Arhiva za koje postoji rizik da mogu biti plaćene u budućem periodu na teret sredstava budžeta.

3. OSVRT NA OBAVLJENU REVIZIJU 2001.

Kancelarija za reviziju izvršila je reviziju poslovanja Arhiva za 2001. godinu, o čemu je sačinjen Izvještaj o reviziji.

Osvrtom na preporuke predhodne revizije, utvrđeno je da Arhiv nije upotpunosti preduzeo sve aktivnosti na otklanjanju nedostataka konstatovanih revizijom, i to :

- nisu donešena sva pravila koja precizno određuju kriterije potrošnje određenih troškova;
- procedure nabavki roba i usluga nisu upotpunosti poštovane;
- sve poslovne promjene nisu evidentirane na osnovu vjerodostojne dokumentacije;
- obaveze i potraživanja iz ranijih godina nisu u potpunosti riješena.

4. REZIME

Tokom obavljanja svog mandata revizija je uočila određene nedostatke u Arhivu koji se tiču sistema internih kontrola. Revizijom je utvrđeno da nedostaju određena pravila i procedure kojima se reguliše potrošnja budžetskih sredstava.

Takođe, utvrđeno je da Arhiv nije u potpunosti poštovao procedure javnih nabavki za izvršene usluge adaptacija prostorija Arhiva za smještaj arhivske građe.

Obaveze iz ranijih godina nisu još uvijek riješene i po ovom osnovu neizvjesni su budući događaji.

Ovlašteni revizor,

Kovinčić Dragoljub, dipl.oec.,viši revizor

U revizionom timu učestvovali :

Bošnjak Mirela, dipl.oec.,pomoćni revizor

Hamzagić Nermin, dipl.oec.,pomoćni revizor

Grabovica Elvedin, dipl.oec., IT revizor

Sarajevo, 10.09.2003 godine

M.P

Izvještaj uručen :

Datum :

Potvrda prijema :

M.P.